

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองประพฤติ พ.ศ. ....

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ๒๖๐/๒๕๕๐

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองประพณี

พ.ศ. ....

*****

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองประพณี

เหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันกรมคุ้มครองประพณีเป็นหน่วยงานหลักเกี่ยวกับการคุ้มครองประพณีทั้งในชั้นการพิจารณาคดี และชั้นหลังการพิพากษาคดีของศาลซึ่งเป็นภารกิจที่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้นยังมีการกิจใหม่ในการคุ้มครองประพณีผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กหรือเยาวชน ผู้ได้รับการพักการลงโทษและการลดวันต้องโทษจำคุก การตรวจพิสูจน์และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด การจัดให้มีการทำงานบริการสังคม การดำเนินกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ การให้การสงเคราะห์ การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด และจะมีการคุ้มครองประพณีในชั้นก่อนการพิจารณาคดีของศาลอีกด้วย

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติการกิจของกรมคุ้มครองประพณีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและมีกฎหมายรองรับภารกิจใหม่นั้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
คุมประพฤติ
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการคุมประพฤติ
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. ....”
มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การคุมประพฤติ” หมายความว่า การสืบเสาะและพินิจ และการคุมความประพฤติผู้ถูกคุม
ความประพฤติให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามคำสั่งหรือหนังสือแจ้งของศาล พนักงาน อัยการ
หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ รวมทั้งการใช้มาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

“การสืบเสาะและพินิจ” หมายความว่า การแสวงหาข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ถูก
สืบเสาะและพินิจเพื่อประมวลข้อเท็จจริง จัดทำรายงานและความเห็นเสนอประกอบการพิจารณาของ
ศาล พนักงานอัยการ หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ

“ผู้ถูกสืบเสาะและพินิจ” หมายความว่า ผู้ต้องหา จำเลย นักโทษเด็ดขาดหรือนุคคลอื่นซึ่งมี
กฎหมายกำหนดให้เข้าสู่กระบวนการสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติ

“การคุมความประพฤติ” หมายความว่า การควบคุมและสอดส่องผู้ถูกคุมความประพฤติให้
ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้

“ผู้ถูกคุมความประพฤติ” หมายความว่า ผู้ต้องหา จำเลย นักโทษเด็ดขาดหรือนุคคลอื่นที่ศาล พนักงานอัยการ หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจกำหนดให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติภายใต้การคุมความประพฤติของพนักงานคุมประพฤติ

“การทำงานบริการสังคม” หมายความว่า การทำงานเพื่อสังคมโดยไม่มีค่าตอบแทนเพื่อเป็นการแก้ไขฟื้นฟู หรือเพื่อเป็นการชดเชยความเสียหาย และให้หมายความรวมถึงการทำกิจกรรมบริการสังคมตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติ และการทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ แทนค่าปรับตามประมวลกฎหมายอาญาด້วย

“ผู้ประสานงาน” หมายความว่า พนักงานคุมประพฤติหรือนุคคลอื่นใดที่ได้รับแต่งตั้งจาก ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติให้ทำหน้าที่จัดให้มีกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

“สำนักงานคุมประพฤติ” หมายความว่า สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดหรือสำนักงานคุมประพฤติประจำศาล แล้วแต่กรณี

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนป้องกันอาชญากรรมและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการคุมประพฤติ

“พนักงานคุมประพฤติ” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ในการคุมประพฤติตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติ” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติตามพระราชบัญญัตินี้

“อาสาสมัครคุมประพฤติ” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีหรือนุคคลที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติ และผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติตามพระราชบัญญัตินี้

“ยาเสพติด” หมายความว่า ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษวัตถุออกฤทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และสารระเหยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมคุมประพฤติ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนพนักงานคุมประพฤติ กับออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการคุมประพฤติ

*****

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคุมประพฤติประกอบด้วยปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานกรรมการ รองปลัดกระทรวงยุติธรรมซึ่งปลัดกระทรวงยุติธรรมมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน อธิบดีกรมราชทัณฑ์ ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกรมการจัดหางาน ผู้แทนกรมการแพทย์ ผู้แทนกรมพระธรรมนูญผู้แทนกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ผู้แทนกรมสุขภาพจิต ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้แทนกรุงเทพมหานคร และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินหกคนซึ่งปลัดกระทรวงยุติธรรมแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ในการทำงานด้านกฎหมาย ด้านอาชีวศึกษา ทัณฑ์วิทยาหรืองานยุติธรรม ด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านจิตวิทยา หรือด้านอื่นๆที่เป็นประโยชน์ต่องานคุมประพฤติ เป็นกรรมการ และให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมคุมประพฤติไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน งบประมาณและมาตรการต่างๆ ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

(๔) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับกองทุนป้องกันอาชญากรรมและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

(๕) ให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะแก่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและองค์กรต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารและการดำเนินงานคุมประพฤติ

(๖) อำนาจหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละสองปีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งเพราะครบวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ปลัดกระทรวงยุติธรรมให้ออกเพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๕ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและการประชุมของคณะกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้ และให้นำความในมาตรา ๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการประชุมมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒

อำนาจหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงาน

*****

มาตรา ๑๑ นอกจากอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่นแล้ว ให้นักงานคุ้มครองความประพฤติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สืบเสาะและพินิจผู้ถูกสืบเสาะและพินิจในเรื่องอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหาการศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อม สภาพความคิด เหตุอันควรปรานีรวมถึงการทำรายงานและความเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการแก้ไขปรับปรุงตนเอง ตลอดจนความต้องการของบุคคลเกี่ยวกับวิธีการคุ้มครองความประพฤติ

(๒) สอดส่อง ติดตาม สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือ ตักเตือน ผู้ถูกคุ้มครองความประพฤติให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขและสามารถแก้ไขปรับปรุงตนเองได้เพื่อประโยชน์ในการป้องกันอาชญากรรมและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

(๓) แสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ได้รับการสงเคราะห์เพื่อให้การสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) กำหนดรายละเอียดในการปฏิบัติตามเงื่อนไขตามที่ได้ตกลงกับผู้ถูกคุ้มครองความประพฤติเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความประพฤติ

(๕) พิจารณาส่งตัวผู้ถูกสืบเสาะและพินิจ ผู้ถูกคุมความประพฤติ และผู้ได้รับการสงเคราะห์ ให้แพทย์ตรวจสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ หรือส่งตัวไปบำบัดรักษาการติดยาเสพติดความบกพร่องทางกายหรือจิตใจ หรือความเจ็บป่วยอย่างอื่น

(๖) จัดการหรือดำเนินการเกี่ยวกับตัวผู้ถูกสืบเสาะและพินิจและผู้ถูกคุมความประพฤติ เช่น ถ่ายภาพ พิมพ์ลายนิ้วมือ ตรวจร่างกาย รวมทั้งสั่งหรือจัดให้ผู้ถูกสืบเสาะและพินิจหรือผู้ถูกคุมความประพฤติในคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรือในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อว่าบุคคลดังกล่าวเกี่ยวข้องกับยาเสพติด รับการตรวจหรือทดสอบว่ามียาเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่ ทั้งนี้ การตรวจหรือทดสอบเกี่ยวกับยาเสพติดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๗) เรียกผู้ถูกคุมความประพฤติและผู้ได้รับการสงเคราะห์เข้ารับการอบรมความรู้และทักษะต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฟื้นฟูและป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ ทั้งนี้ อาจเชิญบุคคลในครอบครัวของบุคคลดังกล่าวเข้าร่วมการอบรมด้วยก็ได้

(๘) ในกรณีที่ผู้ถูกสืบเสาะและพินิจ ผู้ถูกคุมความประพฤติ หรือผู้ได้รับการสงเคราะห์เป็นเด็กหรือเยาวชน ให้มีการให้คำแนะนำแก่บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนดังกล่าวพักอาศัยอยู่ด้วย เกี่ยวกับการเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอน และการใดๆ ที่จำเป็นและเหมาะสม รวมถึงตลอดถึงการปรับปรุงตนเองของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนดังกล่าวพักอาศัยอยู่ด้วย

(๙) มอบหมายและกำกับดูแลให้อาสาสมัครคุมประพฤติดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

(๑๐) รายงานให้คณะกรรมการพักการลงโทษหรือคณะกรรมการลดวันต้องโทษจำคุกที่มีคำสั่งทราบเมื่อนักโทษเด็ดขาดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขเพื่อให้คณะกรรมการดังกล่าวดำเนินการต่อไป

(๑๑) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่รัฐมนตรีหรืออธิบดีมอบหมาย มาตรา ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานคุมประพฤติมีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใดๆ ที่ผู้ถูกสืบเสาะและพินิจหรือผู้ถูกคุมความประพฤติอาศัยหรือทำงาน และสอบถามบุคคลซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นเกี่ยวกับกรณีที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๑ (๑) และ

(๒) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและตก

(๒) เรียกบุคคลที่สามารถให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๑ (๑) และ (๒) มาพบ และให้ถ้อยคำ

(๓) สั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งวัตถุหรือเอกสารอันจะใช้เป็นพยานหลักฐานเกี่ยวกับกรณีที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๑ (๑) และ (๒)

มาตรา ๑๓ ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการหรือประสานงานเพื่อให้หน่วยงานของรัฐ องค์การภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และชุมชน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานสร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อ ป้องกันอาชญากรรม ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๔ ให้กรมคุมประพฤติจำแนกผู้ถูกสืบเสาะและพินิจ ผู้ถูกคุมความประพฤติและ บุคคลที่ศาล พนักงานอัยการ หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจมีคำสั่งให้อยู่ในความรับผิดชอบของพนักงาน คุมประพฤติ เพื่อแก้ไขฟื้นฟูให้เหมาะสมกับผู้กระทำผิดแต่ละราย โดยให้คำนึงถึงความเสี่ยงในการ กระทำความผิดซ้ำ

มาตรา ๑๕ ให้มีผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติดำเนินงานหน้าที่ช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติ ตามที่อธิบดีมอบหมาย

ให้อธิบดีแต่งตั้งและถอดถอนผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติ

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติให้เป็น ไป ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ ให้มีอาสาสมัครคุมประพฤติเพื่อช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติและผู้ช่วย พนักงานคุมประพฤติตามที่อธิบดีมอบหมาย

ให้รัฐมนตรีหรือนุคคลที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีแต่งตั้งและถอดถอนอาสาสมัครคุม ประพฤติ

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติให้เป็นไปตาม ระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานคุมประพฤติผู้ช่วยพนักงาน คุมประพฤติ และอาสาสมัครคุมประพฤติแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานคุมประพฤติและผู้ช่วย พนักงานคุมประพฤติเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่ผู้เสียหาย ผู้ถูกสืบเสาะและพินิจ ผู้ถูกคุมความประพฤติผู้ได้รับการ สงเคราะห์ หรือผู้เกี่ยวข้องไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทยหรือภาษาไทยท้องถิ่นได้และไม่มีล่าม ให้จัดหาล่ามให้

ในกรณีที่ผู้เสียหาย ผู้ถูกสืบเสาะและพินิจ ผู้ถูกคุมความประพฤติ ผู้ได้รับการสงเคราะห์ หรือ ผู้เกี่ยวข้องไม่สามารถพูดหรือได้ยินหรือสื่อความหมายได้และไม่มีล่าม ให้จัดหาล่ามภาษามือหรือล่าม ที่สามารถสื่อความหมายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควร

ให้กรมคุมประพฤติจัดหาล่ามตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้โดยมิชักช้า

ให้จ่ายค่าป่วยการแก่ล่ามที่จัดหาให้ตามมาตรานี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

หมวด ๓

การสืบเสาะและพินิจและการคุมความประพฤติ

*****

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ศาล พนักงานอัยการ หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจมีคำสั่งให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะและพินิจ ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานนั้นส่งคำสั่งและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังสำนักงานคุมประพฤติภายในสามวันนับแต่วันที่มิคำสั่งเมื่อจะมีการพักการลงโทษหรือการลดวันต้องโทษจำคุกให้นักโทษเด็ดขาดให้กรมราชทัณฑ์ส่งหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังสำนักงานคุมประพฤติโดยเร็ว

มาตรา ๒๑ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เมื่อได้รับคำสั่งตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการสืบเสาะและพินิจให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สำนักงานคุมประพฤติได้รับคำสั่ง เว้นแต่มีเหตุจำเป็น อาจร้องขอต่อศาล พนักงานอัยการ หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๐ เพื่อสั่งให้ขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวัน

เมื่อได้รับหนังสือตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการสืบเสาะและพินิจให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่สำนักงานคุมประพฤติได้รับหนังสือ

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสืบเสาะและพินิจให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่ศาล พนักงานอัยการ หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจมีคำสั่งให้ดำเนินการคุมความประพฤติ ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานนั้นส่งคำสั่งและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังสำนักงานคุมประพฤติโดยเร็ว

ให้พนักงานคุมประพฤตชี้แจงให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทราบถึงเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติพร้อมกับสิทธิของผู้ถูกคุมความประพฤติด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษรรวมทั้งแจ้งผลที่จะได้รับการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขให้ทราบด้วย

ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติตามวรรคสองเป็นเด็กหรือเยาวชน จะต้องมิบิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลที่เด็กหรือเยาวชนพักอาศัยอยู่ด้วย หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนร้องขอเข้าร่วมรับฟังการชี้แจงด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการคุมความประพฤติให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๓ ให้พนักงานคุมประพฤติจัดทำแผนการคุมความประพฤติและแผนการแก้ไขฟื้นฟูให้เหมาะสมกับผู้ถูกคุมความประพฤติแต่ละราย โดยให้ผู้ถูกคุมความประพฤติมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนด้วย

ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติเป็นเด็กหรือเยาวชน ให้บิดามารดา ผู้ปกครองบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนพักอาศัยอยู่ด้วย หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนร้องขอ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับแผนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดโดยคำสั่งศาล พนักงานอัยการ หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ หรือพฤติการณ์เกี่ยวกับการคุมความประพฤติของผู้ถูกคุมความประพฤติเปลี่ยนแปลงไป ให้พนักงานคุมประพฤติตรวจสอบถึงเหตุการณดังกล่าวและแก้ไขฟื้นฟูเท่าที่จะสามารถกระทำได้ก่อน หากไม่อาจดำเนินการเพื่อการคุมความประพฤติต่อไปได้หรือควรจะได้มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการคุมความประพฤติ ให้รีบรายงานต่อศาล พนักงานอัยการหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ โดยเร็ว

มาตรา ๒๕ ผู้ถูกสืบเสาะและพินิจ ผู้ถูกคุมความประพฤติ และผู้ได้รับการสงเคราะห์พึงได้รับการให้ความช่วยเหลือแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้การปรับเปลี่ยนทัศนคติหรือพฤติกรรม การบำบัดรักษาอาการติดยาเสพติด การทำงานบริการสังคมการศึกษา การฝึกอาชีพ การประกอบอาชีพ ตลอดจนการสงเคราะห์อื่นๆ ตามความจำเป็น

หมวด ๔

การทำงานบริการสังคม

*****

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ศาล พนักงานอัยการ หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจมีคำสั่งให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทำงานบริการสังคม หรือกรณีที่พนักงานคุมประพฤติเห็นควรให้ผู้ถูกคุมความประพฤติงานบริการสังคม ให้พนักงานคุมประพฤติจัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทำงานบริการสังคมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

การจัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทำงานบริการสังคมอย่างหนึ่งอย่างใดตามวรรคหนึ่งให้พนักงานคุมประพฤติพิจารณาจากฐานความผิด พฤติกรรม ความร้ายแรงแห่งการกระทำความผิดและเงื่อนไขการคุมความประพฤติที่กำหนด โดยคำนึงถึงเพศ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหาสุขภาพภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ ความรู้ และความสามารถของผู้ถูกคุมความประพฤติ ทั้งนี้งานที่จัดให้ทำ

จะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ความเชื่อทางศาสนา ตลอดจนปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

การจัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทำงานบริการสังคมอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของหน่วยงานองค์กร หรือบุคคลอื่นใด ต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ความสะดวก และระยะเวลาเดินทางระหว่างที่พักอาศัยของผู้ถูกคุมความประพฤติกับสถานที่ทำงานบริการสังคม

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการตามวรรคสองและวรรคสามให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๗ องค์กรเอกชนหรือบุคคลผู้ควบคุมดูแลการทำงานบริการสังคมของผู้ถูกคุมความประพฤติ ไม่ต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัวในบรรดาความเสียหายที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการควบคุมดูแลการทำงานบริการสังคมนั้น เว้นแต่เป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำโดยจงใจหรือโดยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ได้รับความเสียหายที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากกรมคุมประพฤติ

หมวด ๕

กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

*****

มาตรา ๒๘ กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นกระบวนการยุติธรรมทางเลือกที่ให้ความสำคัญกับการบรรเทาผลร้าย หรือการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากการกระทำความคิดโดยการชดใช้เยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหายและชุมชน การสร้างความสำนึกผิดและความรับผิดชอบของผู้กระทำความผิดในการกระทำของตน และการให้ผู้เสียหาย ผู้ถูกสืบเสาะและพินิจ ผู้ถูกคุมความประพฤติ และสมาชิกของชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมได้ร่วมกันหาวิธีการในการแก้ไขปัญหา

ให้สำนักงานคุมประพฤติมีหน้าที่ดำเนินกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในหมวดนี้

มาตรา ๒๙ ในระหว่างการคุมประพฤติ เมื่อผู้เสียหาย หรือผู้ถูกสืบเสาะและพินิจหรือผู้ถูกคุมความประพฤติ ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอให้มีการดำเนินกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และอีกฝ่ายหนึ่งยินยอม ให้ผู้ประสานงานพิจารณาจัดให้มีกระบวนการดังกล่าว

มาตรา ๓๐ ให้ผู้ประสานงานเป็นผู้ทำหน้าที่จัดให้มีการประชุม กำหนดตัวบุคคลที่จะเข้าร่วมประชุม ดำเนินการประชุม และดำเนินการอื่นใดตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ที่ผู้ประสานงานที่ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่สังกัดกรมคุมประพฤติ และบุคคลที่เข้าร่วมประชุมให้ได้รับค่าตอบแทนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๑ ให้ผู้ประสานงานมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือผู้เสียหาย ผู้ถูกสืบทายและพินิจ ผู้ถูกคุมความประพฤติ และสมาชิกของชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมในการประชุมเพื่อทำความตกลงร่วมกัน เช่น การกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้อง การตกลงกันเกี่ยวกับการชดเชยความเสียหาย การสร้างความสัมพันธ์ปรองดองกันในครอบครัวและชุมชน การส่งเสริมให้มีการแก้ไขปัญหาในชุมชน หรือหน้าที่อื่นที่จำเป็นเพื่อก่อให้เกิดความสมานฉันท์

ในกรณีที่สามารถตกลงกันได้ ให้จัดทำบันทึกข้อตกลงไว้เป็นหลักฐานแล้วอ่านให้ผู้เข้าร่วมประชุมตามวรรคหนึ่งฟังและลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

หากไม่สามารถตกลงกันได้ให้บันทึกไว้เป็นหลักฐานและแจ้งให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่มีการทำข้อตกลงกันและพนักงานคุมประพฤติเห็นสมควรจะเสนอให้ศาล พนักงานอัยการ หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของเงื่อนไขการคุมความประพฤติก็ได้

มาตรา ๓๓ ในระหว่างการคุมประพฤติ หากผู้เสียหาย หรือผู้ถูกสืบทายและพินิจหรือผู้ถูกคุมความประพฤติไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงตามมาตรา ๓๒ หรือมีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปผู้ประสานงานอาจจัดให้มีการดำเนินกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์อีกได้ เมื่อได้รับการร้องขอ

หมวด ๖

การสงเคราะห์

*****

มาตรา ๓๔ การให้การสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นความรับผิดชอบของรัฐในการช่วยเหลือ แนะนำ แก้ไขฟื้นฟู หรือการดำเนินการใดๆ แก่ผู้สมควรได้รับการสงเคราะห์ เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้และเพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรม ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการของบุคคลนั้น

การบริหารจัดการ การกำหนดมาตรฐานการสงเคราะห์ รวมทั้งรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๕ ให้กรมคุมประพฤติพิจารณาให้การสงเคราะห์แก่บุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ถูกสืบทายและพินิจ

(๒) ผู้ถูกคุมความประพฤติ และผู้พ้นจากการคุมความประพฤติ

(๓) ผู้อยู่ระหว่างการตรวจพิสูจน์และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

- (๔) ผู้อยู่ระหว่างการทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับ
- (๕) ผู้ได้รับการปล่อยตัวเมื่อพ้นโทษหรือได้รับพระราชทานอภัยโทษ
- (๖) เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวพ้นจากการฝึกอบรมครบตามคำพิพากษาแล้ว
- (๗) ผู้พ้นจากการถูกกักขังแทนค่าปรับหรือพ้นจากการทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับ
- (๘) บุคคลอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๖ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฟื้นฟูและการสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้ให้รัฐมนตรีมีอำนาจจัดตั้งและขุดเล็กบ้านสงเคราะห์ผู้กระทำผิด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้บ้านสงเคราะห์ผู้กระทำผิดที่ได้จัดตั้งขึ้นตามวรรคหนึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

มาตรา ๓๗ ในกรณี que เห็นสมควร ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้สถานที่อื่นใดเป็นสถานที่เพื่อให้การสงเคราะห์ผู้กระทำผิดนอกเหนือจากบ้านสงเคราะห์ผู้กระทำผิดได้ และให้สำนักงานคุมประพฤติมีหน้าที่ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานตามความเหมาะสมกับสถานที่ดังกล่าว

หมวด ๗

กองทุนป้องกันอาชญากรรมและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

*****

มาตรา ๓๘ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนป้องกันอาชญากรรมและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด” เพื่อประโยชน์ในการป้องกันอาชญากรรม แก้ไขฟื้นฟู และสงเคราะห์ผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๙ เงินหรือทรัพย์สินอื่นของกองทุนให้ใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการแก้ไขฟื้นฟู การทำงานบริการสังคม และสงเคราะห์ผู้กระทำผิด

(๒) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม การแก้ไขฟื้นฟู และการดำเนินงานยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

(๓) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา วิจัย และพัฒนาการแก้ไขฟื้นฟูและการป้องกันอาชญากรรม

เงินกองทุนอาจใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนได้

มาตรา ๔๐ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (๒) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้
- (๔) เงินอุดหนุนจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
- (๕) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายหรือโดยนิติ

กรรม

(๖) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

มาตรา ๔๑ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่งประกอบด้วยปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ อธิบดีเป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนกระทรวงการ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง และผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชนซึ่ง คณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนสามคน ในจำนวนนี้ต้องมีผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันอาชญากรรม หรือ การแก้ไขฟื้นฟู สองคน และการเงินหนึ่งคน เป็นกรรมการ และให้รองอธิบดีซึ่งอธิบดีมอบหมายเป็น กรรมการและเลขานุการ

อธิบดีจะแต่งตั้งข้าราชการในกรมคุมประพฤติไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

มาตรา ๔๒ ให้นำมาตรา ๓ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับแก่การดำรง ตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ การประชุมของคณะกรรมการบริหาร กองทุน และการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการของคณะกรรมการบริหารกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา ๔๓ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่บริหารกองทุนพิจารณาอนุมัติการ จ่ายเงินเพื่อการป้องกันอาชญากรรม การแก้ไขฟื้นฟู และสงเคราะห์ผู้กระทำความผิดรับเงิน การเก็บ รักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน การบัญชี และรายงานสถานะการเงินและการบริหาร กองทุนต่อคณะกรรมการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของ กระทรวงการคลัง

มาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำงบดุลและบัญชีทำการ ส่งผู้สอบบัญชี ตรวจสอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

มาตรา ๔๕ ให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนจำนวนห้า คน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการเงิน การป้องกันอาชญากรรม หรือการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด

ให้กรรมการตามวรรคหนึ่งเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ

ให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการของกรมคุมประพฤติเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๔๖ ให้นำมาตรา ๑ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การประชุมของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน และการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา ๔๗ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

(๒) รายงานผลการปฏิบัติงานของกองทุนพร้อมข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ

(๓) เรียกเอกสารหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริง เพื่อประกอบการพิจารณาประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

*****

มาตรา ๔๘ ผู้ใดขัดขวางมิให้พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๒ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๙ ผู้ใดโดยปราศจากเหตุอันสมควร ไม่ยอมให้ด้อยคำตามที่พนักงานคุมประพฤติสอบถามตามมาตรา ๑๒ (๑) หรือไม่มาพบหรือไม่ยอมให้ด้อยคำตามมาตรา ๑๒ (๒) หรือไม่ยอมส่งพยานหลักฐานตามมาตรา ๑๒ (๓) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๐ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานมีตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้และได้ล่วงรู้หรือได้มาซึ่งความลับของผู้อื่นเพราะการปฏิบัติการตามตำแหน่งหน้าที่ นำความลับนั้นไปเปิดเผยนอกอำนาจหน้าที่ของตน โดยประการที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

ร่างฯ ที่ สคก.ตรวจพิจารณาแล้ว/คุมประพฤติ